

zanimljivo je utarditi mnogo je posmatrao omladinu i leću jedan vrlo velikim
 pisci i umetnik. Pisao ^o bespušima u mladim životima; krunicom društva, kruni-
 nom roditelja, krunicom mladih bića. Bespuše su u mladom čoveku mnogo. U kruni
 mladoga bića krije se bezakonje. Taj snažni humani pisac, svetSKI pisac, En-
 tes je po narodnosti i zomb se Charles Dickens. Danasnoj omladini koja čita
 koliko se u nas nije nikada čitalo, ne treba navlaž ništa naročito još da do-
 lažem uz nje. Ta omladina zna da je Dickens brinuo o omladini, tople, dovo-
 omladinu kao nadu i lepotu čovečinstva; pisao Potresne misli i slike o dobru
 i zlu u životu mladih. Od njega ostaloše prikazi nesluženih tragedija u životu
 leće i omladine; ostaloše i genijalne komedije o nevinosti i zasludama mladih.
 Ali Dickens nije revolucionizirao ^{oni} problem ni živu omladinu! To je engleski. Taj
 veliki narod, civilizacijski veći i tim što je u najvećim svojim piscima našao pisce
 sveta i čovečinstva: Shakespeare, Milton, Dickens, Byron, Keats — taj narod koji je u
 XVII veku pokrenuo prvu modernu revoluciju, taj narod, eto, nije revolucioniziran
 u viziji. Zanimljivo je u tom smislu misao i filozofija Hobbesa. Thomas Hobbes
 / Thomas Hobbes / je jedan od najostrovnijih i najnaprednijih Engleza u
 pitanjima državnog ustrojstva i u problemu podizanja nevinosti mladih i nesobrozo-
 vanoga čoveka. Hobbes je živio u ^{17. stoljeću} XVII veku i za doba revolucije; ali dok su ne-
 govi napisi i stuyije revolucionarni, i u mnogome potseležu na današnji mentalni
 život u Sovjetima, Hobbes je bio protiv revolucije u stvarnosti i sklonio se
 ispred nje u Francusku. To je engleski. Na svojoj udaljenoj, udaljenoj i tlednoj ostrvu
 ostrvu, gde uvek preta strahne izotomije, taj svet je revolucionaran u mislima,
 svojim učemu, i čuvena Utopija je napisana tamo i ali ne na leću. Aventuri-
 sti i kruni koji je svoje ličnost u pitanju; aventuristi na morima i u pustina-
 ma — kod svoje kuće, gde je narod u pitanju, oni su konzervativni iz predostroja-
 nosti, oprezni i postepeni u viziji. Byron je bio život za trčicu slobodu;
 Gordon je poznao u viziji ^{18. stoljeću} potsluzi; ali Hobbes nije pomagao revoluciju, i Di-
 ckens, najveći prijatelj omladine na svetu, nije revolucionizirao omladinu. Dicken-
 sone je zasluda misak, što su se prva omladinske udruženja, prijateljske i odbran-
 bene, počela javljati u Engleskoj. Na su te društva bića i prošla. Danasne rezne

оплави ^у којо се разведравеју мисли ^и спојмови ^и ~~и~~ ^и зрето суди ^о великим и ^и највећим стварима. На пример: да човек тежи да дође на више и високо место не да би заповедо и више прихода имао, него да би више добра могао учинити. И видимо, доиста ту омалдино која тако пунолетно мисли, видимо је на вишим и високиим местима, видимо је да чини добро, брину ^о леги о сиротинама, о удовицама и инвалидима, о немощима и болешћу осуђенима. Омалдина данашња све више се руководи прамедношћу у акцијама и делима, све мање је, по старом начину поносита, према, нестрпљива, самоуверена. Она не разуме више књига које су тамне особине у штаду човечу величке. Она више не разуме поезију страћених младих живота, о чему је написана тако мно о великих драма и трагедија. О чему је писано и Фикенс, јер је у оно време морео ^и писати. Један млад пријатељ, ~~који~~ пре неколико дана, преста ^и усхитио кад ми је половину реченике са устартануо и он је довршио тачно ~~како~~ како сам је ја хтео рећи. Оно што се у добрим књигама одуван осуђивало и жигосило, то више не може никоме у друштву дати аспу или чак завидну фигуру: нередни ^и богаташ, окрутен постољанац не може више бити аспу ни завидна фигура у друштву.

Будуј то сазнање, омалдино, у овој Новој години и у великим новим годинама. Чувај себе, ^и чувај народ. да ниједан сатиричар не могае више написати ^и шта је написано чувљени ~~и~~ чувљенима: *Natio comœdia est*. Народ може постати група комедијаната.

Исидора Селић